

til at stille Interpellationer, til at nedsette Kommissioner osv., og fremdeles er jo en af de allervæsentligste, ialtsald en meget væsentlig Side ved Finanslovens Behandling netop hele denne Drøftelse af mange administrative Forhold, som komme for under den, og som derfor ogsaa bevirker, at Normalbudgetter med Tillægsbevillinger ikke kunne udøve den samme Indflydelse i saa Henseende som Finansloven.

Madvig: Den moralske Indflydelse paa Regjeringen udøve begge Thingene just derved, at de sidde og beskæftige sig med Love, og at de igjen staae i Forbindelse med Administrationen. Jeg veed meget vel, at Stemmningen i begge Thingene kan, uden at komme til at udtale sig i Form af en endelig vedtagen Lov, udøve Indflydelse paa Regjeringen, men naar der er Tale derom, og man navnlig ved at anføre Talsførrelser vil beregne, hvilken Indflydelse der tilkommer den, siger jeg, at jeg forlanger den samme Indflydelse for hver især af begge Rigsdagens Afdelinger. Jeg kan saaledes ikke gaae ind paa, at man paa nogen Maade kan, saaledes som den høitærede Minister gjorde, summere de enkelte Medlemmer, tagne ud af deres Thing, sammen, og deraf udbrage en Slutning i den ene eller anden Retning. Der er en vis Betragtning, hvor jeg indrømmer, at dette Talsforhold er rigtigt og berettiget, hvor man nemlig kan sige: I det ene Thing er der en stor Majoritet og i det andet en stor Minoritet; derved betegner man ganske rigtigt det faktiske Forhold, og kan da tale om, hvad Betydning det har; men derimod kan man aldrig tage Medlemmerne af det ene Thing og arithmetisk opsummere dem med Medlemmerne af det andet Thing, for deraf at udbrage Slutninger i den ene eller anden Retning. Det er en Sætning, som jeg anseer for at være af stor Vigtighed at opretholde. Landstinget har sin Opgave, og det skal ikke paa nogen Maade lade den Ret og Magt svække, det har til at udøve denne.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg troer, at Forhandlingerne altid bedst fremmes, naar der er Angreb og Svar

og saa igjen Replik og Duplik, og at man derfor ikke skal spinde dem ud eller fortsætte dem udover dette. Jeg skal derfor i dette enkelte Tilfælde gjøre en Undtagelse fra den Regel, som jeg stræber at følge, idet jeg, naar jeg seer, at Nogen ikke tager Hensyn til den almindelige Regel, lader ham beholde baade det første og det sidste Ord, idet jeg kun bemærker, at den ærede Rigsdagsmand efter min Mening har en aldeles urigtig Opfattelse af Sagen. Forsaavidt der er Tale om den Bægt, der skal lægges paa Rigsdagen som Organ for den offentlige Mening, er det et væsentligt Hensyn at tage, hvorledes Forholdet imellem Fleertallet og Mindretallet stiller sig i Thingene. Hvis der er et overveiende stort Fleertal i det ene Thing, som Tilfældet er i denne Sag, kan man, naar man vil ytre en Mening om, hvilken Anskuelse der vil trænge igjennem, aldeles sikkert sige, i alt Fald, at der er den største Sandsynlighed derfor, at det lille Fleertal, som i det ene Thing er derimod, vil gaae over til at blive et Mindretal; det er man berettiget til at slutte ved en arithmetisk Beregning, og man maa ogsaa anvende Arithmetik i Politiken. Naar jeg derfor overveiede, hvorvidt den Bestemmelse, der er optaget i den kongelige Anordning, vilde af Landstinget blive misbilliget eller ikke, var jeg aldeles sikker paa, at Fleertallet i Thinget, trods den tidligere Afstemning, vilde gaae i den Retning, jeg har antydet, hvilket ogsaa har viist sig, da der stod 25 Stemmer mod 14. Det var altsaa et rigtigt Regnestykke, og Facit er blevet, som jeg forudsatte.

Madvig: Den sidste arithmetiske Beregning var akkurat den, som jeg anbefalede den ærede Minister at gjøre. Den ærede Minister gjorde sin Beregning over, hvor stor en Majoritet og hvor stor en Minoritet der var i hver af Rigsdagens Afdelinger, og uddrog deraf sin Slutning med Hensyn til, hvilken Udfigt der var til, at Minoriteten kunde blive Majoritet. Derimod indvendte jeg Intet, jeg sagde tværtimod, at det var fuldkommen rigtigt; hvad jeg nedlagde Indsigelse imod, det var, at man sammenlagde Tallet af Medlemmer i det ene Thing med Tallet af dem i det andet.